

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Libero Arbitrio Et Meritis Bonorum Operum Assertio Catholica

Cheffontaines, Christophe de

Antverpiæ, 1575

Beatissimo Patri Et Sanct[issi]mo D. Gregorio XIII. Pontifici Maximo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46223](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46223)

BEATISSIMO

PATRI ET SANCT^{mo}.

D. GREGORIO XIII.

PONTIFICI MAXIMO.

INTER errores Gregori Pont. Max. & piissime, quibus hoc infelici saeculo ad hominum perniciem antiqui serpentis malitia recto & occulto furore grassatur, peruersissimi ac periculosissimi semper ij mihi visi sunt, quos à callidissimis ministris suis Luthero, Caluino, Beza, caeterisque eiusdem farinae pseudoprophetae, contra liberum arbitrium ac bonorum operum merita, ab inferis excitatos aut certe reuocatos, inuito reluctantiq. orbi Christiano diabolus conatur obtrudere. Quid enim ad Christianam religionem funditus euertendam his duobus dogmatibus efficacius? Quid ita non solum à bonorum operum studio reuocat ac retrahit,

trahit, verum etiam summam peccandi
licentiam subministras, homines alio-
qui in vitia satis pronos, laxatis habenis
in omnium flagitiorum ac scelerum genera
precipitat? Olim siquidem antequam huius
pestilentissimi erroris hydra multorum
pectoribus illaberetur, facile coerceba-
tur improbitas, cum hinc praemij spes
studium virtutis accenderet, inde supplicij
metus cupiditatem ad peccata currentem
refrenaret, nunc autem sublato ab haereti-
cis liberae voluntatis arbitrio, quid aliud
restat, nisi ut fractis omnibus modestiae
repagulis, homines tanquam brutae pe-
cudes in omnia peccata & crimina con-
citatissime rapiantur? hinc latrocinia,
caedes, sacrilegia, seditiones, reipub. tem-
pestates atque naufragia, caeterorumque
malorum, quibus orbis vrgetur & pre-
mitur, lerna, quae ex haeresi nata, & in
honorum adulta perniciem, ad Christia-
nae religionis interitum & fidei eversio-
nem haud obscure grassatur. Quid enim
nobis & Deo, si liberum non habemus ar-
bitrium?

bitriū? Quid nobis cū operibus bonis, si
nullum iis præmium, nulla merces pro-
posita est? Imò verò si illa nobis, vt ad-
uersarij gariūt, non solū inutilia, sed
etiam impossibilia, inimica, perniciofa
sunt? Quod autem iudicium de homi-
num operibus relinquitur Deo, si ij li-
berū non habent arbitrium? Obiectum
enim iustitiæ Dei liberū arbitriū est,
quo qui carent, neque bene neque malè
operari possunt, neque mereri aut com-
mereri, neq. quicquā laude vel præmio,
vituperio vel supplicio dignū admittere
queunt. Non patēt iudicio aut examini
cuiusquam iudicis cæterorū animantiū
opera, quoniam absq. libertate, delibe-
ratione, cōsilio facta sunt, solius homi-
nis libero volūtatis arbitrio præditi ope-
ra Dei iudicio ponderantur, & aut sup-
plicio aut præmio digna censentur.
Quòd si is, quemadmodū reliqua ani-
mantia, libero careret arbitrio, iustitiæ
Dei obiectum nullo modo posset esse.
Otiosa enim & vana esset Dei iustitia,
si ob-

si obiecto careret proportionato. Quæ
autem necessitate agūt, in diuinæ iusti-
tiæ leges impingere nulla ratione pos-
sunt. Tollit ergo & diuinā iustitiam &
religionem omnem atq. pietatem pesti-
ferum istud de seruo arbitrio dogma.
Adcò siquidem colligata inter seseque
cōnexa sunt hæc axiomata, diuinā esse
prouidentiam, quæ iure & iustè res hu-
manas regat, hominem libero arbitrio
præditum esse, animam rationalem esse
immortalem, Deo sincera religione ad-
hæredum esse, piè & iustè esse viuendū,
è quibus si vnū sustuleris, reliqua cor-
ruant necesse est. Quare dum diabolus
per suos ministros deblaterat, homines
liberum arbitrium non habere, quibus
hoc persuaserit, ij consequenter credant
necesse est, nullā esse diuinam prouidē-
tiam, religionē omnem esse vanā ac su-
perfluam, nō esse expectandā aliam vi-
tam, animam esse mortalem. Antiqua
sententia est: Nemo repente fuit turpis-
simus. Quemadmodum enim ad virtu-
ris

is fastigium nullus repente conscēdit,
ita paulatim per gradus quosdā ad im-
pietatis ima descenditur. Proinde qui
desertis Ecclesiæ castris ad hæreticorum
conuenticula deficiunt, ex Christianis
Epicurei repente non fiunt. Prior enim
Lutheri occurrit insania, hinc in Calui-
ni furorem, inde in atheismi barathrū,
de calcaria scilicet in carbonariam præ-
ceps impietas ruit. Sed dicet aliquis: Ad-
uersarij sacre scripturæ auctoritatē op-
ponunt, quasi liberum arbitrium cum
diuinæ prouidentię veritate stare non
possit. Proinde atque eodem argumen-
to, neque Deum ipsum, neque angelos
arbitrij libertatē habere credemus. Cō-
sequēs est igitur iuxta istorū insaniam,
nihil vsquam cōtingenter agi, sed fatali
Stoicāq. necessitate cuncta euenire. Ad
hæc nullam esse virtutem, nō solūm in
hominibus, sed ne in Deo quidem. Ni-
hil esse beatum, ne Deum quidē ipsum,
sed omnia tristi obscurāq. miseria regi,
inuolutāque latere. Quare qui liberum

arbitrium negāt, tandem Deum ipsum
fati necessitate constrictum, è cælo de-
turbare conantur. Sed nō est mihi pro-
positum in præsentia vultum draconis
euoluere, neque quantæ sub hoc errore
blasphemix lateant, epistolæ breuitate
ostendere. Fecimus hoc alibi, & scor-
pios sub illis lapidibus latitantes non
solūm extraximus, verūm etiam artem
certamque rationem, qua faciliè à quo-
uis extrahi atque obteri possint, pluri-
bus verbis, digitòque monstrauius.

¶ Quid autem dicam de istorum, qui
liberum arbitriū negāt, impietate, cum
singulari & in Deum ingratitude, &
in homines crudelitate coniūcta? Certè
hæc etiam tacentibus nobis sese vltro
fatis ostentat & iactitat. Quid enim aut
quale est illud, quod isti vsque adeò no-
bilem orbis ciuem, qualè Deus homi-
nem fecit, vile mancipium, cunctisque
creaturis miserabilem facere conan-
tur? Cū enim illum hac spoliant li-
bertatis arbitrij ingenuitate ac nobili-
tate,

rate, quid illi relinquunt, in quo cæteris
animantibus antecellat? Dispeream ni-
me truncum aut stipitem creatum ma-
lim, quàm hominem, si libero carerem
arbitrio, iisque quæ illo posito conse-
quuntur, humanæ nobilitatis priuile-
giis. Iam enim vnde prodibit hominis
virtus? vnde futurus est aliquando bea-
tus, si libera caret voluntate? Quando
quicquam facturus est laude vel vitu-
perio dignum? Cur vllis legibus coër-
cetur, imò discruciatur potius quàm
cætera animantia? Cur aut minis deter-
retur, aut promissis allicitur, si libero ca-
ret arbitrio, & ad maiora bona destina-
tus non est, quàm ad hæc corporalia &
fugientia, quæ brutis animantibus no-
biscum cõmunia sunt, quibus illa æquè
ac nos, imò liberius quàm nos, vtuntur,
potiuntur, fruuntur? Quid sibi volunt
tot exhortationes, deliberationes, con-
silia, prædicationes, iudicia, leges, edicta,
si nihil homines facere possunt, nisi facti
necessitate compulsi? Omnia vana, inu-
tilia,

tilia, ridicula sunt, si liberum tollas arbitrium. Quo sublato, quid aliud restat, nisi scelerum omnium impunitas, cuius vel sola spes, maxima peccandi illecebra est? Qua semel proposita, quid erit tutum in rebus humanis? Recte igitur maiorum sententia, legibus praemia proposita sunt virtutibus, & supplicia vitiis. Neque enim domus, neque respublica stare potest, si in ea nec recte factis praemia extent vlla, nec supplicia peccatis. Caeterum quid ei facias, qui dicat se necessitate, non voluntate peccasse? imò ne peccasse quidem, sed se à Deo in omne flagitiorum ac scelerum genus impulsus? O portentum in vltimas terras deportandum!

Quid dicam de altero dogmate, quod aduersus bona opera, Lutheri symmetrarumque illius confinxit impietas? Quem errorem quo nomine appellem nescio, pestemne, an insaniam & furorem? Non patitur epistolaris angustia, me aduersus tam sacrilegam impiamque sententiam rhetoricum iactare sermonem.

nem.

nem. Illud tantùm dicam, hoc vno de-
creto atque sententia, nō solùm omnes
neruos virtutis elidi, verùm etiam ho-
minem, vt ita dixerim, ex homine tolli,
omnìque humanitate spoliatū, cunctis
leonibus ac pantheris crudeliorem, im-
maniorem, truciorem fieri. Quid non
mortalia pectora cogit execrabilis ista
doctrina? Quis amaros eius fructus re-
censere sufficiat? Quas seditiones? quos
tumultus? quæ bella? quas hominum
strages, quot homicidia, parricidia, fra-
tricia, sacrilegia, furta, rapinas, adul-
teria, incestus, & quid non malorum in-
uexit in orbem noua hæc Lutheranorū
& Calvinistarum falsò vocata religio?
Res ipsa loquitur, etiam si homines ta-
ceant. Non poterat alia via perniciosius
ad totius generis humani, non dicam
Christianorum tantùm, perniciem graf-
sari hostis antiquus, quàm hæc falsa do-
gmata contra liberi arbitrij veritatem,
& bonorum operū merita hominibus
obtrudendo. Certè de iis, qui illi credi-
derint,

derint, iure dixerim illud Psalmistæ:
Homo cum in honore esset, non intel-
lexit, comparatus est iumentis insipien-
tibus, & similis factus est illis. Ex ho-
minibus enim in immundos vertuntur
Epicuri de grege porcos, ut nihil ultra
de pietate, nihil de Deo legibusque di-
uinis, nihil denique de hominis officio
& dignitate, sed de solo ventre, suæ no-
bilitatis obliti, imò ab hæresi, tanquam
ab altera Circe transformati cogitan-
dum sibi existiment.

Quanta autem istorum ingratitude
in conditorem Deum sit, quis exponat?
Quod enim maius beneficiū in homi-
nem conferri potuit, quàm hoc vnum
atque præcipuum, quòd illum artifex
Deus ad imaginem & similitudinem
suam fecit, paulo minus ab angelis dif-
ferentem, gloria & honore coronatum,
omnia suis subiecta pedibus habentem,
id est dignitatis & excellentiæ gradibus
supra cæteras eleuatum & exaltatum
creaturas? Huius autem tantij beneficiij
magni-

magnitudinem isti ingrata sua impiâq.
lingua, quantum in ipsis est, extenuant,
hominemque ex supremo imperij sui
throno deturbâtes, illum cunctis subii-
ciunt creaturis, inferiorémque consti-
tuunt, & ex nobilissima, libera, inge-
nua creatura vilem seruum miserumq.
mancipium faciunt. Non habet totum
hoc vniuersum liberum vllum inge-
nuumque ciuem, præter vnum homi-
nem. Quæcunque enim alia in eo cer-
nuntur, aut seruili cõditione nata sunt,
aut naturæ suæ legibus ita obtemperât
ac seruiunt, vt nõ sponte, sed necessariò
in suos actus exeant, imò potius agantur,
quàm agant. Vnus homo priuile-
gij singularis gratia, libertate donatus
& ornatus est à Deo, qua vna re & lon-
gissimè à reliquis creaturis distat, & ad
diuinæ naturæ maiestatem proximè ac-
cedit. Neque enim quicquam est inter
Deum & liberum arbitrium, quod il-
lud perfectione, dignitate, præstâtia su-
peret. Quæ eum ita sint, quis aduersa-
riorum

riorum impiam ingritudinē non iure
miretur? Qui vbi se ingenita sibi liber-
tate & nobilitate spoliarunt atque pri-
uarunt, in vniuersum hominum genus
crudeliter sauentes, omnes alios cun-
ctis ornāmētis omnique dignitate spo-
liatos, in idem perfidiæ barathrum atq.
in eundem interitum secum præcipi-
tate conantur. Tantum abest, vt Dei
beneficium agnoscat, suoque creatori,
vt æquum est, gratias agant. Callidi ni-
mirū homines soli perire nolunt, ideo-
que vt lucrosius pereant, erroris ac per-
fidiæ comites quærunt. Sed hæc illorū
ingratitude fortasse leuior esse videa-
tur. Benefactori siquidem Deo, quem-
admodum rectè ait Augustinus, etiam
omnis gratus ingratus est. Quale autē
illud est, quòd isti nimirū religiosi ho-
mines pro gratiarum actione in Deum
blasphemias euomunt, dum illum pec-
cati auctorem faciūt, dum homines ab
illo in adulteria, furta, rapinas, sacrile-
gia, latrocinia, cædes, denique in omne
flagi-

flagitiorum ac scelerum genus impelli,
dum proditionē Iudę non minus quàm
conuersionem Pauli opus Dei esse im-
pudentissimè mentiuntur? Prò nefas,
tantum scelus, imò sacrilegium nostro
seculo natum esse! O linguam morfu
præcidendam, quæ ita in suum latrat
auctorem!

Sed istorum ingritudinem cū sin-
gulari impietate, mendacio, insania, fu-
rore coniunctam, missam aliquando
faciamus. Illud sanè mirum est, imò ve-
rò aduersariorum cæcitatem, furorem
ac stuporem meridiana luce clarius o-
stendit, quòd pertinacissimè negant se
id habere, quod experiētia, rerum ma-
gistra, eos, velint nolint, habere passim
arguit atque conuincit. Quid enim sin-
gulis horis atque momentis? Nonne iis
in esse arbitrij libertatem perspicuè de-
monstratur? Non enim igne & aqua, vt
dicitur, sapius, quàm libero vtuntur ar-
bitrio. Quæ cū ita sint, quis nō cæcos
& demētes, imò furore & rabie percitos
homi-

homines istos dixerit? Quis nō propter
ingentem impietatem suam ingrati-
dinemque, in quo vitio, vt ait eximius
orator, nihil mali non inest, derelictos
à Deo, atq. in reprobū sensum traditos
esse perspiciat? Ego certè scelestum hoc
hominū genus monstra dixisse debue-
ram, ita detestor, abominor & execror,
vt in vilissimas bestias cōuertēdos mu-
tandósque eos esse existimem, donec re-
cuperata mente, ipsa tandem experien-
tia discant, quātum inter hominem in-
terfit & bestiam. Certè hominum no-
mine proflus indignos esse pronuncio.
Cum huiusmodi bestiis sæpius mihi
certandū pugnandūmq. fuit in nostris
Galliis, donec tandem offerente sese oc-
casionē cuiusdam epistolæ à quodam
iuriconsulto Calvinista fratri suo ger-
mano scripta, qua illi suadebat, vt de-
serta Romanæ ecclesiæ fide, in Caluini
castra transfiret, propterea quòd multa,
vt ille dicebat, verbo Dei contraria in
catholica ecclesia docerentur, qualia
sunt,

sunt, homini liberum inesse arbitrium,
opera nostra esse meritoria, per eaq. nos
æternam assequi vitã. quæ omnia falsa
esse, multis ex Lutheri Caluiniq; libris
scripturarum testimoniis & argumētis
hinc inde corrahis, impiũ dogma cona-
batur asserere. Ita dum illi contentio-
sum funem trahunt, rogatus ab eo, qui
catholicæ ecclesiæ alumnus, Caluini de-
testabatur errorẽ, librum contra fratris
eius epistolam scripsi, quo hinc ecclesiæ
Romane fidẽ Apostoli voce laudatam,
de libero arbitrio & meritis bonorum
operum assererem atque defenderem,
neque solũ diuinis literis, verũ etiam
orthodoxorum patrum auctoritati na-
turalique rationi & experientia cõsen-
taneam atque conformem esse; inde ve-
rò illius dogmata cum sacra scriptura,
orthodoxorum patrum decretis atque
sententiis, ipsaque ratione & experien-
tia pugnare monstrarem. Quod quã
feliciter præstiterim, aliorum esto iudi-
cium. Certè rem alioqui difficilem &
obscu-

Rom. i.

obscuram, hæreticorū quæstionibus & argutiis intricatam atque inuolutam ita explicauī, vt omnibus facile sit de tota ista controuersia iudicare, & quàm sancta, uera & salutaris sit ecclesiæ catholicæ doctrina, non difficulter intelligi possit. Is aduersus quem scriptus est liber, testis est locupletissimus, qui dum lucubrationem nostram, vt reprehenderet, nostrisq. argumētis responderet, studiosè legit, ab errore conuersus, ad ecclesiæ catholicæ, quam antè temerè deseruerat, gremium rediit, fidemque quam non solum condemnabat, uerum etiam oppugnabat, mutata sententia professus est & amplexus. O magna uis ueritatis! quæ nullis machinis, nullo cuiusquã hominis ingenio aut arte subuerti potuit; quæ tametsi callidissimorum hominum depressa mendaciis, aliquando tamen emerit, eumque à quo prodita uidebatur, uictū ac retractū, nō modò sibi manus dare coëgit, uerū etiã sanū in ecclesiæ catholicæ castra p̄duxit.

Hic

Hic autem liber primū Gallica lin-
gua scriptus est, sicut & epistola, quam
refutat. Postea cū hinc non paucos
qui rectè, vt veritatis ratio postulat, de
his dogmatibus non sentirent, vbiq̃ue
gentium esse animaduertērem, inde ex
multorum relatione quā plurimos ex
libri nostri lectione, in vera fide confir-
mātos, non solū meliora de Deo &
homine sentire cœpisse, verū etiā ad
Deum ardentius amandū, dum sui ge-
neris nobilitatem, quantam à Deo ac-
cepissent, ex eo perfectius didicissent,
vehementius accensos & inflammatos
esse intelligerem, rogatus à multis, La-
tinum quoque in lucem edere operæ-
pretium duxi, vt non solū Gallis no-
stris, verū etiā cæteris nationibus
prodesse posset. Cū autem in arenam
proditurus esset aduersus tam immania
monstra dimicaturus, egeretque patro-
no atq. protectore, sub cuius fauore au-
daciū cum tam feris & crudelibus be-
stiis confidentiusque pugnaret, nō oc-
currit

** 2

currit

currit cui melius dedicari possēt aut tutius, quàm tu Gregori Pont. Max. Nam si exactissimo illo sanctitatis tuę iudicio comprobatus, ad tam sacrum bellum admissus fuerit, nō erit, cur quenquam alium vereatur ac timeat. Irrefragabile enim eum habere veritatē, quæ omnia vincit, hinc facillē quivis intelliget. Duabus autem præcipuè de causis sanctitati suæ dedicatum volui. Primum quia tu ecclesiæ Romanæ, quæ vera Christi ecclesia est, pro cuius defensione in lucem prodiit, gubernadæ, ad hoc velut alter Aaron à Deo vocatus, vice Christi præses. Deinde vt susceptorum à sua S^{te}. beneficiorū memoriam apud me residere intelligat, mēque meo & totius gregis Franciscani mihi cōmissi, cui semper impensè fauit, ac in hodiernum vsque diem magis magisq. fauet, nomine illi gratias agerem, testatūmq. apud posteros relinquerem, quantum ego & pueri mei mecum, id est, pauperes mei fratres, iuxta patris nostri Fran-

cisci

cisci mandatum, huic sedi dediti simus,
iisque qui in ea sedent, obedire parati, ut
pedibus ecclesie Romanæ subiecti, sta-
biles in fide catholica ad mortem vsq.
perseueremus.

In sanctitatis autē suæ laudes excur-
rere hinc deterret rerum, quæ dicendæ
essent, maiestas, quas oratione conse-
qui, ne dicam explicare, etiam summi
oratores non sufficerent. Inde vrget ad
finem epistolaris angustia & breuitas.
In ingentem enim excresetur librum,
quæ hac de re scriberetur oratio, si cum
tuis meritis atque virtutibus ex æquo
& pari certare vellet. Hoc tamen vnum
silentio præterire non possum, felicissi-
mam esse Rempub. Christianam, cui
contigerit hoc turbulentissimo seculo
talem habere Pontificem & rectorem
tot nominibus insignem, quem pietas
eximia cum summo rerum vsu, expe-
rientia singulari, prudentia exactissi-
ma iudicioque coniuncta adeò exor-
nat, ut quid primum in te miremur,
3 dif-

difficile dictu esse videatur. Certè quæ
in futuro Pontifice magnus ille Basilius
desiderat, nimirū vt antè quàm ad tanti
muneris culmē ascendat, in minoribus
atq. inferioribus probatus officiis, pru-
dentia virtutisque suæ experimentū ac
specimen dederit, multoque rerum vsu
sibi iudicium compararit. Et vt in nauī,
cui Ecclesia meritò comparatur, nullus
in gubernatorē cooptatur, nisi regendæ
nauis artem ac scientiā longa experien-
tia multisque periculis consecutus; ita
S^{tas}. tua ad ecclesiæ Christianæ guber-
nacula videtur accessisse, non hominū
suffragiis cooptata, sed Ecclesiæ data di-
uinitus, vt inter huius seculi tempesta-
tes, & multorū crebra naufragia, illam
sapientia singulari in portum salutis ac
vitæ sanam integrāq. perducas. Quæ
enim singula miramur in cæteris, ea
omnia in te vno cumulatissimè congre-
gata suspicimus. Eò fit, vt quacunq. de
re sua S^{tas}. consulatur, in promptu sem-
per sit, quod respondeat, vt videre mihi
videat

vide
quo
ecc
inte
bea
nib
dili
Min
con
sta
ber
que
cū
vrb
tier
bu
hu
off
pia
qu
ali
ad
&
Ex

videar nō hominem, sed oraculum ali-
quod diuinum in ea Dominum Deum
ecclesiæ suæ periclitanti providisse, qui
inter violentos huius sæculi fluctus,
beati Petri nauem tot procellis ac turbi-
nibus agitatam sua sapientia, consilio,
diligentia, constantia, virtute seruaret.
Mirum autem in modū omnibus illam
commendat illa sua cū pontificia maie-
state iuncta facilitas & humanitas, qua
benignè cunctos audit atque solatur, &
quæ petunt, liberaliter concedit. Quam
cū ego toties, ex quo tempore sum in
vrbe, fuerim expertus, toties ab ea pa-
tienter auditus, tot impetratis favori-
bus, tot susceptis beneficiis, fecit illa tua
humanitas, vt hunc meum laborem illi
offerre & dedicare non dubitem. Acci-
piat ergo placidè munusculum istud,
quod illi offert curta nostra supellex, vt
aliis maioribus iunctum, aliquid iuuet
ad facta tecta domus Dei conseruanda,
& ab inferotum iniuriis defendenda.
Exiguum munus adfero, fateor, sed si

** 4 volun-

voluntas & zelus domus Dei, ex quo
profertur, attendit S^{as}. sua, magnū pro-
fectō reputabitur ab eo, qui nō tanti fa-
cit quod datur, quanti animum ex quo
datur. Amando enim ecclesiam Roma-
nam, & eius zelando fidem, nemini ces-
sero. Acceptabat quondam Moses pro
tabernaculi Dei ædificatione à diuitibus
æ, aurum, argentum, lapides pretiosos,
sed pauperum pilos caprarum offeren-
tium munuscula non repudiabat. A sua
igitur S^a. non solū magna & pretiosa,
sed etiam omnia quæ ad ecclesiæ Dei
ædificationem vel defensionem facere
posiunt, Christi, cuius successor & imi-
rator est, exemplo, qui pauperulæ vi-
duæ munusculum commendavit, gra-
tūmque habuit, acceptanda non dubi-
tans, quod habui, prompto animo dedi,
maiora Deo iuvante daturus, si hæc suæ
S^a. grata fuisse intellexero, dummodo
tempus & otium suppetierint. Ego au-
tem interim Deum Opt. Max. nunquā
orare cessabo, vt cum commisso sibi
Christi

Christi regno & grege, qui tam feliciter
& securè sub tanto pastore æternæ vitæ
pascuis fruitur, illam nobis incolumem
ad multos annos seruare dignetur.
Vale S. P. felix diuque. Romæ ex con-
uentu Aræ cæli, I I I. Calend. Iulij, diuis
Apostolorû principibus Petro & Paulo
sacro die, Anno Christi M. D. LXXV.

*Sanctitatis sue obseruantissimus
filius seruûsque humillimus*

*Fr. C. de Capite Fontium generalis
Minister indignus ordinis sancti
Francisci.*

5 AD